Innhold

Forord 11

Forord til 2. utgave 13

1 Perspektiver og målsetting 15

2 Hva er vitenskapsteori og metodelære? 18
Om bokas oppbygging 22
Stikkord 24
Øvingsoppgave 24
Litteratur å gå videre med 24

DEL I: VITENSKAPSTEORI

3 Hva er vitenskap? 27
Stikkord 32
Øvingsoppgave 33
Litteratur å gå videre med 33

4 Noen grunnleggende vitenskapsteoretiske utfordringer 34
Ulike former for kunnskap 39
Stikkord 41
Øvingsoppgave 41
Litteratur å gå videre med 41

5 Logisk positivisme og kritisk rasjonalisme 42
Metode 44
Kritisk rasjonalisme 50
Stikkord 53

Øvingsoppgave 53
Litteratur å gå videre med 54

6 Om hermeneutikk og paradigmer 55
Om paradigmer og paradigmeskifte 59
Thomas Kuhns oppstilling over fasene i et paradigmeskifte 60
Stikkord 65
Øvingsoppgave 65
Litteratur å gå videre med 65

7 Kritisk teori 66
Om å tenke og handle kritisk 66
Marx' kritikk av den politiske økonomien 67
Aksjonsforskningen 71
Stikkord 75
Øvingsoppgave 76
Litteratur å gå videre med 76

8 Noen avsluttende kommentarer om vitenskapsteori 77
Stikkord 84
Øvingsoppgave 84
Litteratur å gå videre med 84

DEL II: FORSKNINGSMETODE

9 Fra teori til empiri 87
Hvorfor drive forskning? 87
Så hva betyr det egentlig å forske? 88
Men hva er egentlig en teori? 91
Hvorfor teori? 92
Teori er ikke samme som sannhet 93
Teori og modell 94
Stikkord 98
Øvingsoppgave 98
Litteratur å gå videre med 98

10 Strategi, design og metodevalg: tre stadier i forskningsprosessen 99
Forskningsstrategien 99
Forskningsdesignet – fra strategiske overveielser til taktiske løsninger 102
Det norske arbeidslivseksperimentet 105
Det eksplorative design 106
Det deskriptive design 106
Stikkord 109
Øvingsoppgave 109
Litteratur å gå videre med 110

11 Forskningsprosessen 111
To eksempler 111
En sikker vei til kunnskap – finnes den? 112
Idealet? 114
Case: Hansa Pils i Klasse 1 118
Tok markedsforskerne feil? 119
Stikkord 121
Øvingsoppgave 121
Litteratur å gå videre med 121

12 Om å undersøke virkeligheten – noen overgripende problemer . 122
Om å måle virkeligheten 123
Målebegrepet 126
Stikkord 129
Øvingsoppgave 129
Litteratur å gå videre med 130

13 Om måleskalaer og skalakonstruksjon 131
Forholdstallsnivå 132
Intervallnivå 134
Ordinalnivå 137
Nominalnivå 137
Stikkord 140
Øvingsoppgave 140
Litteratur å gå videre med 140

14 Validitet og reliabilitet 141
Nærmere om validitet 142
Reliabilitet 144
Stikkord 146
Øvingsoppgave 146
Litteratur å gå videre med 146

15 Gangen i en undersøkelse 147
Utforming av undersøkelsesproblemet 147
Markeds- og organisasjonsundersøkelsen 147
Sentrale utfordringer 148
Stikkord 153
Øvingsoppgave 153
Litteratur å gå videre med 153

16 Innsamling av sekundærdata 154
Stikkord 159
Øvingsoppgave 159
Litteratur å gå videre med 159

17 Om utvalg og utvalgstrekking 160
Gangen i utvalgsprosedyren 162
Hvordan bestemmer vi universet? 162
Valg av utvalgsramme 164
Valg mellom sannsynlighets- og ikke-sannsynlighetsutvelgelse 164
Bestemmelse av utvalgsmetode 166
Stratifierte utvalg 166
Stikkord 171
Øvingsoppgave 171
Litteratur å gå videre med 171

18 Innsamling av primærdata 172
Surveymetoden 175
Feilkilder 180
Stikkord 185
Øvingsoppgave 186
Litteratur å gå videre med 186

19 Kvalitative metoder 187
Argumenter for å velge kvalitative metoder 191
Problemstillingen bestemmer 192
Fra subjekt–objekt til subjekt–subjekt 192
Kort om ulike kvalitative metoder 194
Stikkord 196
Øvingsoppgave 196
Litteratur å gå videre med 196

20 Dataanalyse 197
Kvantitativ dataanalyse 198
Men er sammenhengen reell? 201
Sammenheng og årsakssammenheng 202
Styrken av sammenhenger 203
Kvalitativ analyse 205
Strategi for egen forskning 208
Stikkord 209
Øvingsoppgave 209
Litteratur å gå videre med 209

21 Sluttord om vitenskapsteori og forskningsmetode 210

Vedlegg: Eksempel på spørreskjema 213

Ordforklaringer 218

Litteratur 224